

ROMÂNIA ÎN UNIVERSUL SOCIALIST SOVIETIC S-A ASEMĂNAT CU FRANȚA ÎN UNIVERSUL DE VALORI AMERICANE

ROMANIA IN THE SOVIET SOCIALIST UNIVERSE WAS SIMILAR TO FRANCE IN THE UNIVERSE OF AMERICAN VALUES

*General de brigadă (r.) prof. univ. dr. Mircea UDRESCU * (Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania)*
*Colonel (r.) prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU** (Academy of Romanian Scientists, 3 Ilfov, 050044, Bucharest, Romania)*

Rezumat: *Articolul pornește de la ipoteza că Franța și România s-au afirmat, în cadrul blocurilor din care făceau parte, ca niște entități statale nesupuse (Statelor Unite, respectiv Uniunii Sovietice), independente și suverane. Chiar și acum Franța promovează interesele sale naționale cu toate că deranjează hegemonul mondial care împarte statele în 2 categorii: 1. „cei care sunt cu SUA” și 2. „cei ce sunt contra SUA”. Franța își apără suveranitatea și nu se comportă cu supunere față de nici un hegemon.*

Cuvinte cheie: *Franța, România, suveranitate, independență, sferă de interese, valori.*

Abstract: *The article starts from the hypothesis that France and Romania asserted themselves, within the blocs of which they were a part, as independent and sovereign state entities not subject to (the United States, respectively the Soviet Union). Even now France promotes its national interests despite disturbing the world hegemon who divides states into 2 categories: 1. "those who are with the US" and 2. "those who are against the US". France defends its sovereignty and does not behave submissively towards any hegemon*

Keywords: *France, Romania, sovereignty, independence, sphere of interests, values.*

I. Despre România în universul socialist sovietic.

România a avut o traiectorie relativ originală în universul de valori impus de lagărul sovietic. Inițial, România a câștigat prin supușenie și oportunism încrederea lui Stalin, iar poziția sa geografică, în imediata apropiere a colosului sovietic, nu dădea nici-o speranță celor care ar fi dorit ca viața politică și socială din România să se desfășoare altfel de cum doreau mai marii de la Moscova.

* membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, email: udrescumircea@yahoo.com.

** Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, Secretar Științific al Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, membru titular al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST) al Academiei Române, email: esiteanu@yahoo.com.

Încetul cu încetul, țara care părea a fi cea mai ascultătoare din imperiul sovietic s-a angajat pe o traiectorie la care nimeni nu gândea. Mai întâi, autoritățile române au convins autoritățile din URSS că nu mai este nevoie ca forțele militare sovietice să mai fie staționate în România. Pe fondul organizării de manifestații de stradă în care se proslăveau binefacerile „luminii care venea de la răsărit“, deodată țara, ca la o comandă, a luat atitudine împotriva Planului Valev de transformare a României într-o regiune a lagărului socialist eminentamente agrară, în timp ce altor regiuni le erau dedicate forme industriale de dezvoltare, într-o organizare politică ce dilua la maxim structura statală consacrată de istorie. Manifestări anti Valev au avut loc și în cele mai izolate localități, oamenii își manifestau indignarea, chiar dacă nu înțelegeau ce dorește acest personaj care, din întâmplare, era un inginer din URSS, țara tuturor libertăților. Și Planul Valev a rămas numai o inițiativă nefinalizată, dar conducerile politice ale vremii au fost criticate nu atât pentru că nu au fost de acord cu planul, ci pentru că au fost de acord cu declanșarea de manifestații locale, care nu puteau constitui exemple de urmat în cadrul politicii de monolit a internaționalismului socialist.

Pentru a avea o platformă publică de urmat în cadrul relațiilor dintre statele socialiste, România a inițiat și a făcut publice principiile relațiilor dintre state și dintre partidele politice, în care la loc de cinste se aflau: respectarea independenței, respectarea egalității, respectarea suveranității, neamestecul în treburile interne, coexistența pașnică, libertatea alegerii liniei politice, neamenințarea cu forța militară, ajutorul reciproc etc. Marele popor de la răsărit a acceptat public asemenea principii, dar în particular, nu putea renunța la centralismul revoluționar și la conducerea de la centru a politicilor naționale. România a devenit foarte vocală în apărarea și promovarea acestor principii, ce puneau sub semnul întrebării unitatea de monolit a tuturor țărilor socialiste în jurul URSS.

Deși partea de sud-vest a țării era traversată de numeroase cazemate menite să apere socialismul revoluționar de socialismul deviaționist și naționalist iugoslav, România a început să cultive relații de bună vecinătate cu Iugoslavia, bună vecinătate ce s-a concretizat prin realizarea în comun de importante obiective industriale, ceea ce a creat nemulțumire la Moscova.

Când țări din lagărul socialist au dorit să acorde o corecție comuniștilor din Cehoslovacia, România a condamnat public, cu toată fermitatea intervenția militară într-o țară prietenă, ceea ce a făcut ca aceasta să aibă privirile ațintite asupra sa din toate colțurile lumii, fiind admirată deopotrivă de țările capitaliste, precum și de țările nealiniat. Fiind conștientă de pericolul ce o pândea, România a decis să interzică tranzitul și staționarea de forțe străine pe teritoriul țării și a impus o doctrină militară de „război al întregului popor“ împotriva oricărui agresor, rămânând în continuare în structurile specifice ale Tratatului de la Varșovia, numai pentru situațiile în care țările socialiste ar fi fost agresate de către NATO sau de către țările capitaliste. Pe cale de consecință, România a trecut la

dezvoltarea unei industrii proprii de apărare, ce a devenit competitivă în producerea unei game largi de armament și muniții.

România a condamnat conflictul de graniță ruso-chinez și acuzațiile reciproce dintre cele mai mari partide comuniste, respectiv cel al URSS precum și cel din China. România a depus eforturi diplomatice fertile pentru găsirea unei soluții negociate, de către SUA și R.D. Vietnam, care să pună capăt războiului americano-vietnamez. Totodată, România s-a angajat în reluarea legăturilor diplomatice dintre China și SUA, în condițiile în care celelalte partide comuniste, conform hotărârilor de la Moscova, au întrerupt legăturile politice cu China. La fel, România a fost singura țară socialistă care nu a întrerupt legăturile diplomatice cu Israelul, pe timpul acutizării relațiilor sale cu lumea arabă.

România, cu sprijin occidental, și-a dezvoltat o puternică industrie națională, devenind un competitor demn de luat în seamă în comerțul internațional. Hotărârea României de a plăti toate datoriile față de FMI și de a publica o hotărâre de a nu mai contracta împrumuturi de la organisme financiare internaționale, a pus România într-o situație specială față de lumea capitalistă, dar și față de lumea socialistă, din care făcea parte, dar în cadrul căreia era mai mult decât izolată.

România era un stat socialist, care promova independența națională, dar care nemulțumea prin comportamentul său atât statele socialiste, în mod deosebit interesele hegemonice ale URSS, cât și pe cele capitaliste, în legătură cu care devenise competitivă economic. Eforturile României pentru a realiza o dezvoltare economică susținută și pentru a sfida organismele financiare internaționale s-au repercutat în scăderea nivelului de trai al populației. O scânteie cu iz naționalist a făcut posibilă declanșarea unei revolte populare, care a condus la schimbarea regimului politic și la înscrierea României în sistemul de valori occidentale, având deja un parteneriat strategic cu vârful său de lance SUA. De data aceasta, România nu mai susține vechile sale principii de politică externă, ci valorile comune ce vin dinspre UE, NATO și, mai ales, dinspre partenerul său strategic SUA.

Pentru lagărul socialist, România s-a remarcat prin cultivarea unor principii de independență și de suveranitate în cadrul socialismului de tip sovietic, la fel cum proceda și Franța în cadrul valorilor occidentale stimulate de interese americane.

II. Franța în universul de valori americane

1. Franța este de nerecunoscut. De curând, a trăit un adevărat război civil care, se pare, s-a desfășurat după un scenariu specific universului de valori americane. Tulburările de stradă care au izbucnit în multe orașe franceze au fost declanșate de uciderea de către poliție, pe 27 iunie 2023, a unui cetățean de culoare de 17 ani, într-o suburbie pariziană. Oficialitățile au explicat că tânărul conducea o mașină fără permis, nu s-a supus ordinelor poliției, a devenit recalcitrant și nesupus, iar în altercația creată poliția l-a împușcat. Ca la un semnal, ziua următoare a fost marcată de revolte spontane ale tinerilor algerieni și marocani, cu precădere la Paris, Marsilia,

Lille, Bordeaux, Grenoble, dar și în unele localități belgiene vorbitoare de limba franceză, în mod deosebit la Bruxelles. În scurt timp, unele zone ale confruntărilor au început să arate ca adevărate teatre de război.

Potrivit unor surse demne de încredere, citate de mass-media, numeroase arme au apărut, prin intermediul pieței negre, pe teatrele de operații stradale, fiind folosite cu profesionalism în atacurile coordonate ale nemulțumiților împotriva forțelor de ordine. Numai în noaptea de 30 iunie/1 iulie s-au înregistrat 2560 de incendii, au ars 1 360 de mașini și 234 de clădiri, 41 de secții de poliție au fost atacate și circa 80 de polițiști au fost răniți, mulți dintre ei necesitând spitalizare.

Guvernul a reacționat scoțând în stradă peste 45 000 de polițiști și jandarmi, cu scopul de a readuce situația sub control, dar revoltele au continuat cu și mai mare violență, amenințând să destabilizeze Franța. Pe acest fond, sindicatele din poliție au amenințat instituția prezidențială, respectiv pe Emmanuel Macron, declarând: „Astăzi, poliția se află în luptă, dat fiindcă ne aflăm într-un război. Măine, vom face parte din rezistență, iar guvernul ar trebui să fie conștient de asta“, pentru ca unul dintre generalii armatei franceze să declare, la rândul său: „armata trebuie să fie credincioasă poporului, nu lui Emmanuel Macron“. Opinia publică europeană a început să privească cu teamă spre Franța care părea că se afla într-un război popular, generat de un guvern iresponsabil, în care nici armata nu mai avea deplină încredere. Imaginile dezastrului din Franța erau cutremurătoare: clădiri arse, infrastructură distrusă, școli, biblioteci, magazine jefuite, autoturisme incendiate, secții de poliție atacate, oameni nevinovați agresați, forțe de ordine molestate etc., desigur o stare irațională de propagare a haosului.

Nu puțini au fost aceia care au văzut în dezordinile din Franța asemănări izbitoare cu ceea ce de curând se întâmplase în SUA, cu mișcarea BLM (Black Lives Matter). Și, dacă în spatele dezordinilor din SUA au fost găsiți soroșistii, tot Soroș a fost găsit ca inițiator și finanțator și pentru dezordinele franceze, ca un avertisment din subteranele marii politici pentru că Franța lui Macron nu se aliniază la politicile americane ce vizează relațiile sale cu China. În asemenea condiții, soroșistii au cultivat vinovăția rasei albe europene pentru ororile coloniale ale trecutului. Iar peste africanii stabiliți în Franța de cel puțin trei generații, au început să se suprapună generații de emigranți africani obligați să facă acest pas din cauze de războaie locale sau mânați de sărăcie. Și cei nou veniți au fost lesne asimilați de aceia care erau deja marginalizați și împreună au început să-și ceară drepturi europene, obligând într-un fel pe alții muncitori să rezerve o bună parte din veniturile proprii pentru a satisface cererile imigranților. Dar nu este vina imigranților că cer din ce în ce mai mult, ci este vina unor state slabe și corupte, a europenilor slăbiți de politicile birocratice susținute de către Bruxelles, care nu mai cultivă statul națiune, valorile familiare tradiționale și diferențele de gen, așa cum se propagă de către politica corectă atât de mult susținută de soroșism. Obiectivul soroșist este o politică europeană aliniată servil intereselor și valorilor americane, după modelul

„când un alb este ucis se aprind candelă, când un negru este ucis, mai ales dacă este de la marginea societății și infractor dovedit, străzile iau foc, sub patronajul politicii corecte“. Franța este pe punctul de a suporta din interior, consecințele unei nesupuneri istorice față de prioritățile americane. Nu degeaba George Soros, în discursul anual de la Forumul Economic Mondial a atenționat că în actualitate lumea se găsește într-un conflict între două sisteme de guvernare, unul al „societăților deschise“ caracteristic civilizației occidentale și celălalt al „societăților închise“, de tip naționalist, care vorbesc afectat despre statul de drept, despre statul național, despre democrație, libertate și drepturile omului, dar care în realitate seamănă haos în exterior și sărăcie în interior, în rândul cărora nu este greu să nu regăsim atât Franța, cât și pe Rusia și China.

2. Principiul antic: prietenul meu este și prietenul tău, dușmanul meu este și dușmanul tău, nu și invers. Nu sunt puțini cei care fac o legătură cauzală între crizele franceze în care sunt implicate mulțimi de nemulțumiți și neînțelegerile la nivel înalt dintre conducerile franceze și cele americane. Încă de pe vremea Războiului Rece, Franța nu numai că a manifestat nesupunere față de inițiativele americane susținute prin NATO, ci, în 1966, Franța și-a retras toate trupele din comandamentul integrat NATO și a cerut tuturor trupelor NATO de altă naționalitate să părăsească Franța, asumându-și astfel o mai mare capacitate de exprimare a suveranității naționale. Ca atare, în NATO s-a vorbit multă vreme pe două limbi: o limbă poruncitoare, dar circumspectă, americană, dar și o limbă mai puțin vocală, de sorginte naționalistă, franceză.

Numai că după victoria NATO în confruntarea cu Tratatul de la Varșovia, lumea occidentală a continuat să fie din ce în ce mai aliniată valorilor americane, în condițiile în care pericolul comunist a fost eliminat. La orizont se întrededa o mare putere hegemonică, adică SUA, care urmărea să impună regulile proprii la nivel global. Aceasta, după atentatele teroriste din 11 septembrie 2001, prin vocea președintelui George W. Bush, a anunțat amenințător către tot restul lumii: „Fie sunteți cu noi, fie sunteți cu teroriștii“, o exprimare a impunerii ordinii mondiale unipolare americane. Și de data aceasta, din mediul occidental, Franța a încercat să nu se alinieze necondiționat. Și exemplele nu au întârziat să apară.

În plin efort american pentru a-și asigura sprijinul necondiționat în vederea atacării Iraq-ului, acuzat că deține arme de distrugere în masă, Franța, prin vocea președintelui său Jacques Chirac, a precizat că Franța va vota împotriva oricărei rezoluții ONU care ar autoriza un atac american asupra Iraqului, poziție care a alăturat Franța Rusiei și Chinei, ceea ce a obligat SUA să atace masiv un stat fără acord ONU.

Prin mai multe valuri succesive de extindere spre est, NATO s-a apropiat ostentativ de Rusia. La summitul de la București din 2008, Alianța a lansat Memorandumul de la București, prin care Ucraina și Georgia urmau să devină membre NATO, dar Franța s-a opus unui asemenea demers, pe motiv că ar putea declanșa chiar un război din partea Rusiei.

În 2019, ca urmare a politicilor întreprinse de Trump, într-un interviu pentru *The Economist*, Macron a afirmat că „NATO se află în moarte cerebrală” și considera că țările europene nu trebuie să se bazeze pe o alianță militară controlată de către SUA. Pe cale de consecință, Macron considera că UE trebuie „să se trezească”, deoarece s-ar afla „pe marginea prăpastiei”, fiind indicat să înceapă să se manifeste ca o putere geostrategică, în caz contrar europenii „nu vor mai fi capabili să își decidă singuri soarta”. Numai că SUA a manevrat inteligent pe plan extern, reușind să implice NATO și alte state europene, și nu numai, în conflictul ruso-ucrainean, cu urmări catastrofale în plan economic.

Într-un interviu difuzat pe 3 decembrie 2022, cu puțin timp înainte de ultimatumurile de securitate existențială exprimate de Rusia către SUA și NATO, Macron a făcut un apel către țările occidentale, în ansamblul lor, să ia în serios îngrijorările de securitate ale Rusiei față de apropierea NATO de granițele sale, ca o garanție a succesului negocierilor ce ar putea să aibă loc. Macron susținea că „Un punct fundamental pe care trebuie să-l rezolvăm – așa cum a spus întotdeauna președintele Putin – este temerea că NATO va ajunge până la ușa sa, iar desfășurarea de arme ar amenința Rusia”, de aceea „Trebuie să pregătim ceea ce suntem gata să facem, cum să ne protejăm aliații și statele membre și cum să oferim garanții Rusiei în ziua când va reveni la masa negocierilor”. Aceste comentarii au stârnit furie în presa anglo-americană, care l-a acuzat pe Macron că a devenit o marionetă a Kremlinului.

În plin război ruso-ucrainean, cu sponsorizare occidentală, Macron a vizitat China în aprilie 2023. În plină vizită, experți în securitate națională americani și englezi au numit această vizită ca fiind nici mai mult nici mai puțin decât „una dintre cele mai mari gafe ale unei importante puteri europene de la sfârșitul Războiului Rece”. În mod simbolic, Macron a acceptat să viziteze o universitate renumită chineză, ce purta numele unui cunoscut critic virulent al sistemului imperial britanic și al politicii externe britanice, care a afirmat: „Atunci când Anglia leagă o relație de prietenie cu o altă țară, scopul nu este de a menține o relație cordială, ci de a folosi acea țară ca un instrument, pentru a combate o țară terță. Când un inamic a fost despuiat de puterea sa, este transformat în prieten. Anglia rămâne întotdeauna într-o poziție dominantă; ea obligă alte țări să ducă războaie, iar ea strânge roadele victoriilor. Așa face de sute de ani”. Cu această ocazie, Macron a semnat numeroase acorduri comerciale cu China, plata urmând să se facă în monedă chineză, ceea ce a fost considerat de americani ca o sfidare a rolului economic mondial al dolarului. Mai mult, vorbind ziariștilor în avionul de întoarcere, Macron a declarat: „Europa trebuie să reziste presiunilor de a deveni partizana Americii”, că aceasta „și-a mărit dependența față de Statele Unite în domeniul armelor și al energiei și că trebuie să se concentreze pe întărirea industriei de apărare”, iar „marele risc” ce planează asupra Europei constă în pericolul de a se lăsa „prinsă în crize care nu sunt ale noastre, ceea ce ne împiedică să construim propria autonomie”.

Într-o lume în construire, în care „cine nu este cu noi“ echivalează cu „este contra noastră“, constructorii lumii după valori occidentale de sorginte americană nu pregetă a întreba partenerii rătăciți de maniera: Cum de ați crezut că alianța noastră este în moarte crebrală? De ce nu vreți să vă aliniați principiilor noastre? De ce încheiați acorduri cu adversarul nostru declarat, ignorând dolarul? De ce doriți să se încheie pace cu Rusia? Și întrebările nu se opresc aici, dar dincolo de întrebări, în numele valorilor americane s-a trecut la sancționarea statului rebel.

În anul 2021, opinia publică mondială a luat cunoștință de crearea într-un deplin secret a unei noi alianțe, AUKUS, formată din Statele Unite, Marea Britanie și Australia. Numai că în 2016, Franța încheiase un acord cu Australia, pentru livrarea către aceasta a 12 submarine convenționale, în valoare de 37 de miliarde de dolari, contract care a fost sărbătorit de către francezi ca fiind „contractul secolului“. Fără consultări sau avertismente prealabile, opinia publică franceză a fost pusă în fața faptului împlinit, constatând că SUA și Marea Britanie au anulat contractele inițiale dintre Franța și Australia, aruncând interesele franceze în derizoriu. Ministrul francez de externe a calificat noua organizație politico-militară ca o dovadă de „duplicitate“, de „trădare“, precum și ca o „lovitură de cuțit în spatele Franței“ din partea „presupușilor săi aliați“.

Totodată, în numele corectitudinii politice, analiști și formatori de opinie din SUA și din alte țări occidentale au început să acuze sistemul colonial francez prin articole denigratoare care, nici mai mult nici mai puțin, sugerează că francezii poartă vina istorică de a fi inventat sclavagismul și colonialismul. Cazul revoltelor actuale din Franța a fost subiect de film încă din 2022. Astfel, Netflix a lansat un film artistic intitulat Athena, care sugera un viitor război etnic în Franța, posibil să aibă drept cauză uciderea de către poliție a unui tânăr algerian. Ca un făcut, pe 27 iunie 2023, poliția franceză a ucis un tânăr algerian, iar revoltele au pornit cu o organizare de care și fondatorii managementului ar fi mulțumiți.

Dacă în 1966, timp de mai mulți ani la rând, Franța a ocupat un loc fruntaș în clasamentul țărilor cu cea mai bună calitate a vieții, în ultimii 25 de ani calitatea vieții în Franța s-a deteriorat constant, ceea ce nu face decât să întretină furia și violențele.

În numele noilor valori americane se întretine o atmosferă de asumare a răspunderii actualilor față de trecutul istoric nociv. Ca atare, Franța este tot mai mult contestată în imperiul său african, au loc revolte și lovituri de stat de care acțiviști americani și anglo-saxoni nu sunt străini, din moment ce sunt înlocuiți dictatori pro-francezi cu elemente susținute de noile valori democratice.

Franța continuă să trăiască periculos. De curând, la summitul NATO de la Vilnius, Emanuel Macron a opus veto-ul Franței la propunerea americană de a se înființa un birou de reprezentare al NATO în Japonia, considerând că ar fi un precedent care să încurajeze SUA în dezvoltarea unor inițiative care să orienteze și mai mult NATO spre India - Pacific, în

dauna Europei. SUA se simte sabotată din interior în dorințele sale de consolidare a unei lumi unipolare de orientare hegemonică.

Concluzii

Războiul al doilea mondial a făcut ca Franța să fie eliberată de forțele armate americane și britanice, iar România să fie eliberată de intervenția forțelor militare aparținând URSS. Conform principiului stalinist, puterea politică a unui stat se întinde până acolo unde se găsesc forțele sale militare, Franța a intrat în sfera de interese americane, iar România a fost încorporată lagărului socialist. Deși erau adversare din punct de vedere ideologic, în cadrul blocurilor din care făceau parte, atât Franța, cât și România s-au afirmat ca entități statale nesupuse, relativ independente, ce au cultivat o suveranitate de tip naționalist. Odată cu victoria occidentului asupra ideologiei comuniste, România s-a orientat spre valorile declarate ale Occidentului, în mod deosebit cele proprii ale SUA, care i-au devenit partener strategic. România, ca membră a UE și ca membru NATO a renunțat la principiile sale de politică externă, acceptând fără restricții statutul de țară membră a structurilor euro-atlantice și îmbrățișând principiile specifice celor două organisme colective. Franța continuă să promoveze interese naționale, ceea ce deranjează noul hegemon internațional, care nu pregetă să amenințe pe toată lumea că împarte țările în două categorii: fie „cine este cu noi” și fie „cine este contra noastră”. Dar Franța este o țară de importanță majoră pentru lumea occidentală. Dar este convinsă de suveranitate și nu poate să se comporte cu supunere față de un anume hegemon, fie el european, fie american. Dacă Franța ia inițiativa și se alătură BRICS, atunci tot eșafodajul de valori occidentale apare ca ofilit. Dacă Franța este făcută ascultătoare, atunci omenirea se îndreaptă spre o lume bipolară, care va fi implicată într-o apocalipsă viitoare biblică.

BIBLIOGRAFIE

Revistele de Științe Militare nr.: 1,2, 3 și 4/2023;
Revistele de Științe Militare nr. 1 și 2/2024.

